

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 9.

Fylke: Hordaland

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Modalen

Emne: Lauving.

Bygdelag: Eksingedalen

Oppskr. av: Johs. Flatekvål

Gard: Flatekvål

(adresse): Flatekvål

G.nr. 89 Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *æigi røynsle.*

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A. Lauv av traume:

1. Lauving er umno i bruk, særleg på sume gardsbruk. men intje so mykje som i gamle dagar. Lauvet er oarviss for. Det var intje noko ekstralauving under siste krigen.
2. Her brukar dei mest aa logga-lauva under loslingi um vaaren. aa loska-kallar me arbeidet med aa skjira opp og riva nerver og hork av björki, naar den losar um vaaren i juni til jonso. Det er mest björkelauv dei nyttar, men sek og lau av rain, ask og vlder, osp og alm. arbeidet med det kallar me aa logga.
3. Som loggekniiv brukar me gjerne ein vanleg kallekniv - slivkniv - eller sigd, lja eller svidl. Me rispar intje lauvt men skjir kvisten med lauvt på.
4. Naar me loskar, hæng me trekk ned og loggar kvisten av det - og bind det i lauvtjerr. full gripur til sitt lauvtjerr. Dei gamle "Arode" ofte björki - ask og rain alm og selja - for aa auka skog vektur.

fa skyva skagen er intje i bruk no lengre.
 Etter dei gamle profetiar stod her mange
 hjökstuar, almstuar, raunestuar og
 seljekallar - som alle er hvidbrutte.

Før dei gamle hadde desse tric stort verd.

5 No stjer dei, som sagt, lauvkviistar og
 kumtar i lauvkjiir, som dei ber inn
 og lereier utgjev ein skutt - lem -
 i fjøda og lurkar dei i skuggen.

Det vert solsmak paa lauvet, um dei ber
 det i soli - og det letas intje vrotteri.

Skjelauv leryt ein fint av kvistum utan
 aa hrekka dem, og raunelauv tek ein
 helst um haustum med raunebare paa.

Det legg ein i kjeppa eller ækk og lurkar i
 skugge paa same vis som ljörkelauv.
 Ein flink loggar kunde stjira umkil
 200 lauvkjiirne um dagen, og det rekas
 dei for eit halvt smalapostur.

Dei laga intje sirlauv her i bygd.

6. Lauvkjiirni her ein paa tog - eller berubor
 50-60 til 70 kjiirne i byrda for skutte vara,
 20-40 for kviin galk. Børni var og med
 paa lagging. Dugna var intje brukk.

7. Lauvst vark teke bade paa inn- og utmark.
 Nær karane loka, var det gjome kviin galk
 som lagga.

8. Lauvst vark turka innvid löveggen eller
 paa löskuppen. Lauvst vark brukka
 til kyr, men helst til smale og geiter.
 Dyri for som regel berre eit lauvkjiirne
 kvar til kvart maal - og kjiirne to maal
 um dagen.

9. Raunelauv, almlauv, hjärvelauv, öldrelauv
rekmar ein þor det beste. Askelauv og
seljelauv og aspelauv er tírrare.
  10. Til grisinur hvar dei þje brukt lauv i
seinare tid.
  11. Sauving i fellisvop er inkje brukt.
Dei lostur og loggar kvar i sin skog.
Hvar loggar dei inkje ungasogend.
Det er berre det dei fellur med undur los-
ting. Loggingi varur so lange dei lostar
gjorne tvo-þri vikur, dei var hjærki
gaur goot (lasar lett).
  12. Kvar mann hadde det huslydur logga.
  13. Naar vaksne karur lostu, var det helst
kuende og bovn som logga og batt i
kjerre. Dei star og batt kvar sine kjerre.
  14. Trei som dei gamle stjode var must
selja, raun, ask, kjörk og hegg.
  15. Dei þakka heim kvar sine lauvkjerre.
13. Sauvrakingi:
1. Raskilauv kallar ein det ein samdur þor
marki. Det er lauv af alle slag, som er
i skogen. Ein rokar det med högræne.
  4. Det vort þakka i renn eller kjörk.
  5. Delle var helst kvingfolk arbeid og þor kora.
  6. Lauv var lagt i dýngar. Del som var
upp blanda med mose og rusk, var brukt
til undur breiðla hjon kalvar og gresar.
  7. Lauv som var reinkoka var þora upp
ilag med hög- eller agro turk.
  8. Raskilauv var helst rekna som vomfyll.
  9. Det dugur like som naud þor og. Var inkje
inkje meir brukt undur krigen enn ellers.